

Vedtaksdato
29. mars 2022

Vår referanse
2022/5

Saksbehandler
Maria Schilvold

VEDTAK NR 17/22 I TVISTELØSNINGSNEMNDA

Tvisteløsningsnemnda avholdt møte onsdag 2. mars 2022 og mandag 28. mars 2022.

Ved behandlingen av saken var Tvisteløsningsnemnda sammensatt slik:

Faste medlemmer

Anne Marie Due, leder
Silje Hassellund Solberg, LO
Silje Stadheim Almestrand, NHO

Saken gjelder

Søknad om unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer, jf. representasjonsforskriften § 46 og søknad om å etablere felles representasjonsordning, jf. representasjonsforskriften § 49

Selskap

Hurtigruten Group AS, Hurtigruten Norway AS og Hurtigruten Coastal Crew AS (nå Hurtigruten Sjø AS)

Det ble truffet slikt vedtak:

Saksforhold

I brev datert 10. januar 2022 fremsatte Hurtigruten Group AS v/konsernsjef Daniel Skjeldam, Hurtigruten Norway AS v/daglig leder Hedda Felin og Hurtigruten Sjø AS v/daglig leder Jonas Wessel søknad om felles representasjonsordning med to angitte valgkretser, unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer, subsidiært gjennomgående styrerepresentasjon, og søknad om å oppheve tidligere vedtak fra Bedriftsdemokratinemnda.

Hurtigruten-konsernet, hvor Hurtigruten Group AS er morselskap, har i 2021 foretatt en omstrukturering av konsernet for å lage et klarere skille mellom de to hovedforretningsområdene i konsernet, som er kystrutevirksomhet og ekspedisjonscruisevirksomhet. Tidligere var disse forretningsområdene samlet i samme rederi, og de ansatte som har vært tilknyttet hvert av forretningsområdene har vært ansatt i samme selskaper. Etter vedtak fra Bedriftsdemokratinemnda i 2010, [BDN 201003845](#), har det vært en felles representasjonsordning i konsernet hvor de ansatte har vært representert i konsernets morselskap, som tidligere var Hurtigruten AS/ASA.

Som en del av omstruktureringen er det blant annet opprettet to underkonsern for hvert av forretningsområdene. Hurtigruten Norway AS er morselskap i underkonsernet som skal drive kystrutevirksomheten og Hurtigruten Expeditions AS er morselskap i underkonsernet som skal drive ekspedisjonscruisevirksomheten. I tillegg er det opprettet to selskaper som bl.a. skal levere fellestjenester til begge forretningsområdene, hhv. Hurtigruten Global Services AS og Hurtigruten Global Sales AS. Det finnes også flere andre datterselskaper av Hurtigruten Group AS og datterselskaper av dem igjen i konsernet, men disse selskapene er uten betydning for herværende søknad.

Hurtigruten-konsernets ledelse har sammen med de ansattes representanter i de ulike datterselskapene gjennomført drøftinger om hvordan de ansatte skal være representert i styrene i de ulike selskapene i konsernet etter omstruktureringen. Partene har kommet til enighet om ordninger for ansatterepresentasjon for alle selskaper i konsernet, men for underkonsernet Hurtigruten Norway AS fraviker partenes ønske lovens ordning, og fordrer derfor en søknad til Tvisteløsningsnemnda.

Hurtigruten Norway AS er morselskap til Hurtigruten Coastal AS, Hurtigruten Coastal Fleet AS og Hurtigruten Sjø AS. Det er opplyst at sistnevnte senere skal skifte navn til Hurtigruten Coastal Crew AS, og vil derfor omtales som dette i det følgende. Hurtigruten Coastal Fleet AS er igjen morselskap til ulike norske rederier. Det er, etter det opplyste, kun Hurtigruten Norway AS og Hurtigruten Coastal Crew AS som har ansatte, med hhv. 47 og 1024 ansatte fra 1. januar 2022. Det er videre opplyst at de ansatte i Hurtigruten Norway AS er administrativt ansatte som jobber på land (landansatte), og at de ansatte i Hurtigruten Coastal Crew AS jobber på skipene (sjøansatte).

Hurtigruten Coastal Crew AS og lokale fagforeninger som representerer mer enn to tredeler av de ansatte har i medhold av aksjeloven § 6-35 annet ledd og representasjonsforskriften § 41 første ledd inngått avtale datert 8. desember 2021 om ikke å opprette bedriftsforsamling.

Hurtigruten Group AS, Hurtigruten Norway AS og Hurtigruten Coastal Crew AS har søkt om at det opprettes en underkonsernordning, hvor de ansatte i Hurtigruten Norway AS, eventuelle datterselskaper av Hurtigruten Norway AS som i fremtiden får ansatte og Hurtigruten Coastal Crew AS skal være representert i styret til Hurtigruten Norway AS med tre ansattevalgte styremedlemmer, med vararepresentanter. Videre har selskapene søkt om at valget av medlemmer til styret i Hurtigruten Norway AS skal gjennomføres i følgende to valgkretser:

- Ett styremedlem med varamedlem skal velges av og blant de ansatte i Hurtigruten Norway AS og eventuelle datterselskaper av Hurtigruten Norway AS som i fremtiden får ansatte.
- To styremedlemmer med varamedlemmer skal velges av og blant de ansatte i Hurtigruten Coastal Crew AS.

Selskapene har dessuten søkt om at de ansatte i Hurtigruten Coastal Crew AS ikke skal ha den representasjon i selskapets styre som følger av aksjeloven § 6-4 tredje ledd.

Som begrunnelse for søknaden viser selskapene til at underkonsernordningen sikrer representasjon der alle valg av betydning for underkonsernet treffes. Selskapene oppgir at styret i Hurtigruten Coastal Crew AS vil være ikke-operativt og kun effektuere beslutninger som treffes i Hurtigruten Norway AS. Selskapene mener derfor at det er unødvendig for de ansatte å ha representasjon i styret til Hurtigruten Coastal Crew AS. Videre viser selskapene til at den omsøkte ordningen med faste valgkretser innebærer at styret i Hurtigruten Norway AS får innspill direkte fra både de sjø- og landansatte. Selskapene mener det er naturlig at ett medlem velges blant de landansatte og to medlemmer blant de sjøansatte, da det er langt flere sjøansatte. Selskapene viser også til at Hurtigruten Norway AS etter overføringen har 47 ansatte, og at de ansatte derfor alternativt kun har rett til å fremme krav etter aksjeloven § 6-4 første ledd. Til slutt viser selskapene til at den omsøkte ordningen i stor grad er sammenfallende med den ordningen som har vært tidligere, med den forskjell at Hurtigruten Norway AS kun vil ha kystruten som virksomhetsområde. Selskapene oppgir at konsernordning har blitt praktisert i konsernet i mange år, og at både selskapene og de ansatte har vært veldig fornøyd med dette.

De lokale fagforeningene i underkonsernet, som representerer minst 64,99 prosent av de ansatte, har også gitt sin tilslutning til søknaden. Det samme har lokale fagforeninger og representanter for de uorganiserte ansatte i Hurtigruten Pluss AS, som er det selskapet de 47 ansatte i Hurtigruten Norway AS er overført fra. Det er imidlertid ikke oppgitt hvor mange av disse 47 som er fagorganiserte.

Dersom Tvisteløsningsnemnda ikke innvilger søknaden om at de ansatte i Hurtigruten Coastal Crew AS ikke skal ha den representasjon i selskapets styre som følger av aksjeloven § 6-4 tredje ledd, har selskapene subsidiært søkt om gjennomgående styrerepresentasjon, slik at ansattrepresentantene i styret til Hurtigruten Coastal Crew AS er de samme som i styret til Hurtigruten Norway AS. Selskapene anser gjennomgående styrerepresentasjon som ubetenkelig, ettersom styret i Hurtigruten Coastal Crew AS ikke vil treffe egne beslutninger av betydning for de ansatte.

Dersom Tvisteløsningsnemnda også avslår den subsidiære søknaden om gjennomgående styrerepresentasjon, ber selskapene om at søknaden om underkonsernordning avslås i sin helhet. Selskapene oppgir at man i så fall vil forholde seg til lovens ordning for alle selskapene i underkonsernet.

Til slutt har selskapene søkt om at Bedriftsdemokratinemndas vedtak [BDN 201003845](#) fra 2010 oppheves, da dette ikke lenger anses aktuelt etter omstruktureringen. De lokale fagforeningene i underkonsernet har også gitt sin tilslutning til denne søknaden.

Tvisteløsningsnemndas merknader

Tvisteløsningsnemnda har, i henhold til representasjonsforskriften § 45, kompetanse til å behandle søknad om unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer, søknad om å etablere felles representasjonsordninger og klager på valg. Forskrift 16. desember 2005 nr. 1569 om tvisteløsningsnemnd etter arbeidsmiljøloven gjelder. Etter forskriftens § 2 første ledd settes nemnda med leder og to faste medlemmer.

Nemnda vil først ta stilling til søknaden om underkonsernordning for de ansatte i Hurtigruten Norway AS og datterselskaper av dette.

Etter aksjeloven § 6-5 første ledd og representasjonsforskriften § 42 kan et konsern, et flertall av de ansatte eller lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte i konsernet inngå avtale om å etablere en felles representasjonsordning, også kalt konsernordning, som innebærer at alle ansatte i konsernet er stemmeberettigede og valgbare ved valg til morselskapets styre eller bedriftsforsamling, jf. aksjeloven § 6-5 og allmennaksjeloven § 6-5 og § 6-35. I foreliggende tilfelle søkes det kun om en slik ordning for underkonsernet der Hurtigruten Norway AS er morselskap, og det er derfor ikke anledning for partene til å avtale dette lokalt som en permanent ordning.

Det følger imidlertid av aksjeloven § 6-5 fjerde ledd at «Kongen kan bestemme at paragrafen her skal gjelde for deler av et konsern eller slik gruppe». Videre følger det av representasjonsforskriften § 49 første ledd at dersom et selskap tilhører et konsern eller annen gruppe foretak som er knyttet sammen gjennom eierinteresser eller felles ledelse, og vilkårene for å inngå avtale etter § 42 ikke er oppfylt, kan nemnda fastsette særlige ordninger for konsernet eller gruppen, jf. aksjeloven § 6-5 og § 6-35, og allmennaksjeloven § 6-5 og § 6-35 sjetted ledd. Nemnda kan videre sette vilkår for vedtaket, jf. representasjonsforskriften § 49 tredje ledd. Etter representasjonsforskriften § 50 første ledd kan søknad om å etablere felles representasjonsordning fremmes av konsernet, gruppen, et flertall av de ansatte eller lokal fagforening som representerer et flertall av de ansatte. I foreliggende tilfelle er søknaden fremmet av bl.a. Hurtigruten Group AS, som er morselskap i konsernet, og Hurtigruten Norway AS, som er morselskap i underkonsernet, og er dermed fremmet i samsvar med § 50 første ledd.

Nemnda har kommet til at søknaden om underkonsernordning for de ansatte i Hurtigruten Norway AS og datterselskaper av dette innvilges. Nemnda har i vurderingen lagt vekt på at det er bred enighet om ordningen mellom selskapene og de lokale tillitsvalgte, samt representanter for de uorganiserte arbeidstakerne i Hurtigruten Pluss AS, som de ansatte i

Hurtigruten Norway AS var ansatt i før 1. januar 2022. Godkjenningen forutsetter at eventuelle datterselskaper til Hurtigruten Norway AS som i fremtiden får ansatte også skal inkluderes i ordningen.

Nemnda går så over til å behandle søknaden om at valget av de ansattes representanter til styret i Hurtigruten Norway AS skal gjennomføres i de to angitte valgkretser.

Nemnda har kommet til at også denne søknaden innvilges. Nemnda viser til at selskapet etter representasjonsforskriften § 17 første ledd kan deles inn i like mange valgkretser som det skal velges styremedlemmer og observatører, og at det derfor er i samsvar med forskriften at underkonsernet deles inn i to valgkretser som til sammen skal velge tre styremedlemmer med varamedlemmer til styret i Hurtigruten Norway AS. Nemnda er videre enig med søkerne i at det på grunn av fordelingen av antall ansatte i de to selskapene er hensiktsmessig at de ansatte i Hurtigruten Coastal Crew AS velger to styremedlemmer med varamedlemmer, og at de ansatte i Hurtigruten Norway AS, og eventuelle datterselskaper av Hurtigruten Norway AS som i fremtiden får ansatte, velger ett styremedlem med varamedlem.

Det neste nemnda skal vurdere er søknaden om at de ansatte i Hurtigruten Coastal Crew AS ikke skal ha den representasjon i selskapets styre som følger av aksjeloven § 6-4 tredje ledd.

Det er opplyst at Hurtigruten Coastal Crew AS har over 200 ansatte, og det er i medhold av aksjeloven § 6-35 annet ledd og representasjonsforskriften § 41 første ledd inngått avtale om at det ikke skal opprettes bedriftsforsamling. Selskapet har dermed i utgangspunktet plikt til å ha ansatterepresentasjon i styret. Det følger forutsetningsvis av aksjeloven § 6-4 tredje ledd. Ifølge denne bestemmelsen kan det avtales at en virksomhet ikke skal ha bedriftsforsamling, men bare hvis de ansatte velger ett styremedlem eller to observatører i tillegg til den representasjonen som følger av bestemmelsens annet ledd.

Etter representasjonsforskriften § 46 første ledd kan imidlertid Tvisteløsningsnemnda gi helt eller delvis unntak fra reglene i aksjeloven eller allmennaksjeloven om ansattes rett til representasjon i styrende organer, eller reglene i representasjonsforskriften, dersom disse reglene vil medføre vesentlige ulemper eller er uhensiktsmessig for gjennomføringen av de ansattes rett til representasjon.

Nemnda viser til tidligere praksis fra Bedriftsdemokratinemnda, hvor utgangspunktet har vært at det bare unntaksvis gis dispensasjon fra lovbestemmelsene om de ansattes representasjon i datterselskapers styre, idet et styre i et datterselskap har et selvstendig ansvar og selvstendige oppgaver i forhold til det selskap det er styre for. Bedriftsdemokratinemnda har i sin praksis vist til at et datterselskaps styre dessuten skal behandle saker som ikke behandles på morselskapsnivå. Videre vil datterselskapets styre treffe avgjørelser i forbindelse med gjennomføringen av vedtak som er truffet av morselskapets styre og uttalelse fra datterselskapets styre vil inngå i morselskapets beslutningsgrunnlag jf. aksjeloven § 6-16 annet ledd. Dette er også Tvisteløsningsnemndas utgangspunkt.

I denne saken har nemnda likevel kommet til at søknaden om at de ansatte i Hurtigruten Coastal Crew AS ikke skal ha den representasjon i selskapets styre som følger av aksjeloven § 6-4 tredje ledd innvilges. Nemnda har i vurderingen lagt vekt på at både de lokale fagforeninger, som representerer minst 64,99 prosent av de ansatte i underkonsernet, og representanter for de uorganiserte ansatte, støtter søknaden. Nemnda har videre lagt vekt på opplysningene om at alle beslutninger av betydning for underkonsernet treffes i styret til Hurtigruten Norway AS. Nemnda har dessuten lagt vekt på at selskapene også har søkt om faste valgkretser, hvor to av tre av de ansattes representanter med vararepresentanter skal velges av og blant de ansatte i Hurtigruten Coastal Crew AS. Dermed vil de ansatte i Hurtigruten Coastal Crew AS være sikret representasjon i sitt eget selskap. Nemnda viser også til at Bedriftsdemokratinemnda har foretatt lignende vurderinger, se [BDN 01/25](#), [BDN 02/23](#), [BDN 15/89](#) og [BDN 06/11](#). Nemnda finner etter dette at det vil være uhensiktsmessig for gjennomføringen av de ansattes rett til representasjon at de ansatte i Hurtigruten Coastal Crew AS har den representasjon i selskapets styre som følger av aksjeloven § 6-4 tredje ledd.

Etter representasjonsforskriften § 49 kan nemnda som nevnt sette vilkår for vedtaket, jf. tredje ledd. Videre kan nemnda i henhold til fjerde ledd til enhver tid oppheve eller endre vedtaket dersom vilkårene ikke oppfylles eller forholdene endrer seg. Nemnda setter etter dette som vilkår for at søknaden innvilges at de omsøkte og godkjente valgkretsene ikke endres uten at det fremmes søknad om dette til Tvisteløsningsnemnda.

Nemnda presiserer at vedtaket er begrenset til å gjøre unntak fra den lovpålagte representasjonen etter aksjeloven § 6-4 tredje ledd. Vedtaket griper ikke inn i de ansattes rett til å kreve styrerepresentasjon etter lovens § 6-4 første og/eller annet ledd. Vedtaket er derfor ikke til hinder for at de ansatte krever styrerepresentanter i Hurtigruten Coastal Crew AS etter aksjeloven § 6-4 første og/eller annet ledd, om de ansatte skulle ønske slik representasjon i fremtiden. Det er opp til de ansatte selv å avgjøre dette.

Det er etter dette ikke nødvendig for nemnda å ta stilling til den subsidiære søknaden om gjennomgående styrerepresentasjon. Nemnda bemerker likevel at dersom de ansatte i fremtiden skulle kreve representasjon etter § 6-4 første og/eller annet ledd, vil en løsning kunne være at styremedlemmene og varamedlemmene som velges til Hurtigruten Norway AS også skal være de ansattes representanter i Hurtigruten Coastal Crew AS gjennom felles valg.

Etter dette gjenstår kun søknaden om at Bedriftsdemokratinemndas vedtak [BDN 201003845](#) fra 2010 oppheves.

Det følger av representasjonsforskriften § 46 femte ledd at Tvisteløsningsnemnda til enhver tid kan oppheve eller endre vedtak fattet etter § 46 første ledd dersom eventuelle vilkår ikke oppfylles eller forholdene endrer seg. Dette gjelder også vedtak fattet av Bedriftsdemokratinemnda, da Tvisteløsningsnemnda med virkning fra 1. januar 2018 overtok Bedriftsdemokratinemndas kompetanse til blant annet å behandle søknader om unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer, jf. representasjonsforskriften §§ 53 og 45.

Ettersom forholdene har endret seg betydelig siden 2010, opphever nemnda Bedriftsdemokratinemndas vedtak [BDN 201003845](#).

Konklusjon

I medhold av aksjeloven §§ 6-4, 6-5 og 6-35, jf. representasjonsforskriften §§ 17, 46 og 49, opphever nemnda Bedriftsdemokratinemndas vedtak BDN 201003845 og innvilger følgende underkonsern- og valgordning i Hurtigruten Norway AS:

1. De ansatte i Hurtigruten Norway AS og Hurtigruten Coastal Crew AS har stemmerett og er valgbare ved valg til styret i Hurtigruten Norway AS.
2. Får andre datterselskaper av Hurtigruten Norway AS ansatte i fremtiden, innlemmes disse ansatte i den etablerte ordningen.
3. Valget av ansatterepresentanter til styret i Hurtigruten Norway AS skal gjennomføres i følgende to valgkretser:
 - Hurtigruten Norway AS og eventuelle datterselskaper av Hurtigruten Norway AS som i fremtiden får ansatte, som skal velge ett styremedlem med varamedlem
 - Hurtigruten Coastal Crew AS, som skal velge to styremedlemmer med varamedlemmer
4. Det gis unntak fra plikten til å ha ansatterepresentasjon etter aksjeloven § 6-4 tredje ledd i Hurtigruten Coastal Crew AS, forutsatt at valgkretsene i punkt 3 består.

Tvisteløsningsnemnda

Anne Marie Due
Leder

29. mars 2022

Til orientering:

Nemndas vedtak gjelder for ubestemt tid med mindre nemnda bestemmer noe annet, jf. representasjonsforskriften § 46 siste ledd og § 49 siste ledd.

Tvisteløsningsnemndas vedtak kan ikke påklages, jf. forskrift om tvisteløsningsnemnd etter arbeidsmiljøloven § 6.